

Európai Bizottság

Fact Sheet

A LEADER-MEGKÖZELÍTÉS

Útmutató

A LEADER-MEGKÖZELÍTÉS

Útmutató

A „Europe Direct” szolgáltatása segít Önnek választ találni az Európai Unióval kapcsolatos kérdéseire.

A szolgáltatás ingyenesen hívható telefonszáma (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*): Egyes mobiltelefon-szolgáltatók nem engednek hozzáférést a 00 800-as telefonszámokhoz, vagy kiszámlázzák ezeket a hívásokat.

A kiadvány tájékoztatásul szolgál, szövege jogerővel nem bír.

Eltérő megjelölés hiányában a fényképek jogtulajdonosa az Európai Bizottság.

Jelentős mennyiségű további információt talál az Európai Unióról az interneten.
Az információk az Európa szerveren, a következő címen állnak rendelkezésre: <http://europa.eu>

Rendszerező adatok a kiadvány végén találhatóak.

Luxembourg: Az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványainak Hivatala, 2006

ISBN 92-79-02049-8

© Európai Közösségek, 2006
Sokszorosítás a forrás feltüntetésével engedélyezett.

Printed in Belgium

FEHÉR, KLÓRMENTES PAPIRRA NYOMTATVA

A Leader-megközelítés – útmutató

A dokumentum célja

A dokumentum bevezetést nyújt a Leader-megközelítéshez, és választ ad arra, miképpen használható fel a vidéki közösségek fejlődéséhez. Az Európai Unió (EU) vidékfejlesztési politikájának szerves részét képező megközelítés néhány alapvető információt is tartalmaz a helyi szintű alkalmazás kapcsán.

A dokumentum a következőket foglalja magában:

- a Leader fogalmának bemutatása;
- a Leader-megközelítés legfontosabb jellegzetességei;
- a Leader-megközelítés gyakorlati működésére vonatkozó rövid magyarázat;
- a legfontosabb információs központok.

A megközelítés címzettje minden, a helyi vidékfejlesztési kezdeményezés kialakításában vagy az abban való részvételben érdekelt fél, legyen akár nemzeti, regionális vagy helyi szintű ügyintéző, akár mezőgazdasági termelő vagy a vidéki közösség bármely aktív tagja – mindegyikük szerepet kaphat a Leaderben.

Célunk az, hogy magyarázatot nyújtsunk a döntéshozóknak és programirányítóknak – elsősorban az újabb és a jövőbeni tagállamokban – arra vonatkozóan, mi a Leader lényege, és hogyan lehetséges megvalósítani. Célunk ezenkívül, hogy felhívjuk az EU vidéki közösségeinek a figyelmét arra, hogy a Leader-megközelítés lehetőséget teremthet számukra a kezdeményezésre és a területük vidékfejlesztési programjaiban való aktív részvételre (valamint az ezzel járó pénzügyi támogatás elnyerésére).

E dokumentum könnyen olvasható, bevezető útmutatóként szolgál. Nem tér ki sem a Leader-kezdeményezés történetének minden egyes vonatkozására, sem pedig a jogszabályokra és a kapcsolódó közigazgatási eljárásokra. Az erre vonatkozó információk máshol találhatóak (a dokumentum felsorol néhány kapcsolattartó pontot).

Tartalom

1.	A Leader-megközelítés a vidékfejlesztés területén: miről van szó?	5
2.	A Leader-megközelítés hét legfontosabb jellegzetessége	8
3.	A Leader alkalmazása helyi szinten	15
4.	A jövőbeni Leader: beépülés	17
5.	Kapcsolattartó pontok – további felvilágosítás a Leader-megközelítés kapcsán	18
6.	Gyakorlati példák a Leader működésére	20

1. A Leader-megközelítés a vidékfejlesztés területén: miről van szó?

A vidékfejlesztési politika egyre fontosabb összetevője a közös agrárpolitikának (KAP). Az európai vidéki területek fenntartható fejlődését elősegítendő gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi kérdésekre keresi a választ. Az EU népességének több mint fele él vidéki területeken, amelyek az EU területének 90%-át teszik ki ⁽¹⁾. A Leader innovatív megközelítés az EU vidékfejlesztési politikájának keretében.

A Leader a „vidékfejlesztési fellépések összekapcsolását” ⁽²⁾ képviseli. Mint a neve is sugallja, sokkal inkább a vidékfejlesztésnek a helyi vidéki közösségekben való előmozdító és megvalósító módszere, mint merev, végrehajtásra váró intézkedések sorozata. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a Leader valódi változást képes előidézni a vidéki területeken élők mindennapjaiban. Fontos szerepet játszhat a régi és újkeletű, vidékkel kapcsolatos nehézségekre adott innovatív válaszadások elősegítésében, és egyfajta „laboratóriummal” alakul újabb, helyi képességek kialakítására, valamint a vidéki közösségek szükségleteinek kielégítésére kidolgozott új módszerek tesztelésében. Értékes eredményekre vezetett az EU-15 ⁽³⁾ tagállamainak számos vidéki területén, és jelentős szerepet játszhat az új és jövőbeni EU-tagállamok vidéki területeinek a mai, változó világhoz való alkalmazkodását érintő segítségnyújtásban.

A Leader 1991 óta látja el az EU vidéki közösségeit a jövőjük felvázolásában vállalt aktív szerep megvalósításához szükséges eszközökkel. A KAP többi részéhez hasonlóan folyamatosan bontakozott ki. Az értékelésekből és a vidéki érdekelt felektől származó információk szerint a Leader-megközelítés eléggé különböző helyzetekben és terület-típusok esetében is jól működő eszköz, így a vidékpolitikát a vidéki területek szükségleteinek szélsőséges eltéréseihez igazítja. Ennélfogva mostanra a vidékfejlesztési politika szerves részét képezi. A fenntartható fejlődésre irányuló stratégiák kialakításában és végrehajtásában való helyi szintű részvétel elősegítésével a Leader-megközelítés a jövőbeni vidékpolitika értékes forrásának bizonyulhat.

A 2007–2013-as programidőszakban a Leader már nem különálló programként fog működni, hanem beépül az összes nemzeti/regionális vidékfejlesztési programba. Ez

megteremti annak a lehetőségét, hogy a Leader-megközelítést az eddigieknél nagyobb mértékben és számottevően több vidékfejlesztési tevékenység kapcsán alkalmazzák.

A Leader elősegíti, hogy a vidéki területek új módokat találjanak versenyképességük elérésére vagy fenntartására, a lehető legjobban használják ki a javaikat, és választ találjanak az előttük álló kihívásokra, így a népesség előregedésére, a szolgáltatásbiztosítás alacsony szintjére, vagy éppen a munkalehetőségek hiányára. Eképpen a Leader mind a tanyasi családok, mind a szélesebb értelemben vett vidéki népesség esetében hozzájárul a vidéki területek életminőségbeli javulásához. Átfogó megközelítést biztosít a vidéki problémák megoldásában. Felismeri például, hogy az élelmiszer-termelés területén való versenyképesség, a vonzó környezet és a helyi népesség munkalehetőségének megteremtése a vidéki élet egymást támogató szempontjai, és olyan különleges képességeket, megfelelő technológiákat és szolgáltatásokat igényelnek, amelyeket egységes egységként és politikai intézkedésekkel kell megoldani.

A Leader-kezdeményezés 1991-es elindítása óta azon van, hogy az EU vidéki közösségeit olyan módszerrel lássa el, amely bevonja a helyi partnereket a területeik jövőbeni fejlesztésének irányításába. A Leader-megközelítés magas szintű érdeklődést váltott ki az EU-ban és annak határain túl. Saját kezdeményezeti körén túl is alkalmazták. A Leader által felkeltett érdeklődés esetenként a nemzeti, regionális vagy helyi közigazgatásra és politikára is hatással van, mivel a partnerségi kapcsolatok és a tevékenységek összekapcsolásának új formáin keresztül képes megbirkózni a fejlesztési nehézségekkel.

A Leader más európai és nemzeti programok kiegészítő eleme. Így például a Leader fellépései az olyan előfejlesztési tervek támogatásával, mint például a helyzettanulmányok, a megvalósíthatósági tanulmányok vagy a helyi kapacitásnövelés, élénkíthetik és mozgásba lendíthetik azokat a helyi erőforrásokat, amelyek a későbbiekben növelni fogják a területeik abbéli képességét, hogy a Leader alapjaihoz jussanak, és ne csak azokat, hanem más forrásokat (vagyis szélesebb uniós és nemzeti vidék- és régiófejlesztési programokat) is felhasználjanak a fejlesztésük finanszírozására. A Leader olyan kezdeményezeti ágazatokat és kategóriákat is támogat, amelyek egyébként nem vagy alig kapnak segítséget a vidéki területeken működő egyéb programoktól, így a kulturális tevékenységek, a természetes környezet javítása, az építészet és a műemléképületek rehabilitációja, a vidéki turizmus, a termelők és fogyasztók közötti kapcsolattartás javítása stb.

A Leader a társadalmi-gazdasági szereplők együttműködését ösztönzi az olyan javak és szolgáltatások létrejöttében, amelyek a lehető legnagyobb hozzáadott értéket biztosítják a területeiknek.

⁽¹⁾ A 25 tagállamból álló EU-ban (EU-25)

⁽²⁾ Franciául: „Liaison entre actions de développement rural”

⁽³⁾ A 2004. májusi 25 tagállamra való bővítést megelőző, 15 tagállamú EU.

A Leader rövid története

A Leader azzal a céllal indult 1991-ben, hogy a helyi kezdeményezésekből és képességekből merítve, a helyi integrált fejlődést érintő szakértelem megszerzésének elősegítésével és e szakértelem más vidéki területeken való elterjesztésével javítsa a vidéki területek fejlődési képességét.

a) A Leader az EU szélesebb értelemben vett vidékfejlesztési politikájának része

A Leader célkitűzései összhangban állnak az EU általános vidékfejlesztési politikájával. A fokozatosan kialakuló KAP számításba veszi a vidéki területek és tájak sokszínűségét, a gazdag helyi önzonossági formákat és a jó minőségű környezet egyre növekvő értékét a társadalom szemében. Ezeket az EU vidéki területeinek legfőbb javaiként ismerik el.

b) A Leader sikertörténete

A kora kilencvenes évek előtt kipróbált különböző vidékfejlesztési megközelítések tipikusan ágazati jellegűek voltak, elsősorban a termelőkre koncentráltak, és céljuk a mezőgazdaságon belüli strukturális változás volt. A „fentről lefelé irányuló” megközelítési módjukkal a nemzeti vagy regionális szinten fogant rendszerek támogatására épültek. A helyi érdekelt feleket nem feltétlenül ösztönözték a területeik jövőképeinek kialakításához szükséges készségek elsajátítására.

A területalapú és lentről felfelé építkező, a helyi közösségeket bevonó és a helyi erőforrásokhoz értéket adó megközelítés fokozatosan vált a vidéki területek munkahely- és vállalkozásteremtésének új módszerévé. A Leader kísérleti jelleggel, különböző projektek és ötletek, érdekelt felek és források helyi szintű összevonásával kezdődött. Ideális eszköznek mutatkozott annak a vizsgálatára, hogy miképpen terjeszthetők ki a vidéki területek lehetőségei.

A Leadert alkalmazó EU-területek aránya, a Leader-csoportok száma és a Leader-típusú megközelítések rendelkezésére bocsátott pénzeszközök jelentősen növekedtek a program 1991-es elindítása óta.

c) Politikai környezet: a kísérleti kezdeményezéstől a fő irányvonalig

Politikai értelemben a Leader az EK strukturális alapjaiból finanszírozott „közösségi kezdeményezésként” indult. Három generációját tartjuk számon: Leader I (1991–93), Leader II (1994–99) és Leader+ (2000–06). Ez idő alatt a tagállamok és régiók különálló Leader-programokkal rendelkeztek, amelyek EU-szinten előirányozott finanszírozásai szintén különálltak egymástól. 2007-től a Leader-megközelítés beépül az EU általános vidékfejlesztési politikájába. Ez azt jelenti, hogy a Leader az EU támogatta nemzeti és regionális általános vidékfejlesztési programok részét fogja képezni egy sor egyéb vidékfejlesztési tengely mellett. A Leader finanszírozása 2007-től az EU egyes tagállamoktól kapott pénzügyi keretéből fog megvalósulni a vidékfejlesztés támogatására létrejött Európai Vidékfejlesztési Mezőgazdasági Alap (EMVA) címén.

Leader-kezdemenyezés	Helyi akciócsoporthok száma	Érintett terület	EU-finanszírozás
Leader I	217	367 000 km ²	442 millió EUR
Leader II	906	1 375 144 km ²	1 755 millió EUR
Leader+	893	1 577 386 km ²	2 105,1 millió EUR

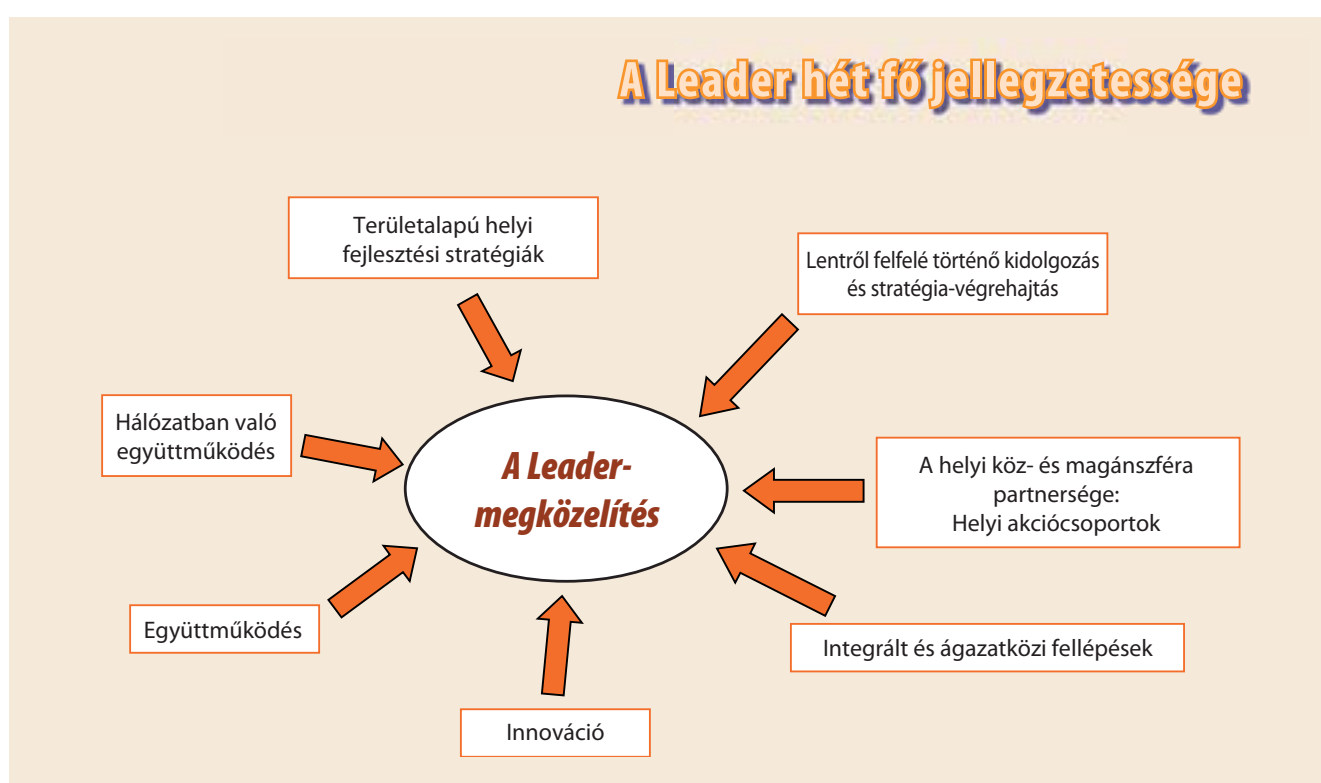
2. A Leader-megközelítés hét legfontosabb jellegzetessége

A Leader fogalma

A Leader-megközelítés mögött álló legfőbb elgondolás szerint az európai vidéki területek változatossága miatt a fejlesztési stratégiák hatásosabbak és hatékonyabbak, ha a helyi szereplők helyi szinten hoznak döntést és hajtják

végeztetést világos és átlátható eljárások, az érintett közigazgatás támogatása és a jó gyakorlat átadásához szükséges technikai segítségnyújtás mellett.

A Leader és más, hagyományosabb vidékpolitikai intézkedések közötti különbség abban áll, hogy a Leader inkább a megvalósítás módját, nem pedig annak tárgyát jelöli ki. A Leader-megközelítés a hét legfontosabb jellegzetességével foglalható össze. Itt egymástól külön mutatjuk be ezeket, de fontos az egységes szemléletük. A végrehajtási folyamat egészén keresztül mindegyik jellegzetesség kiegészíti és hatékonyan hat a többire, maradandó hatást gyakorol a vidéki területek dinamikájára és problémamegoldó képességére.

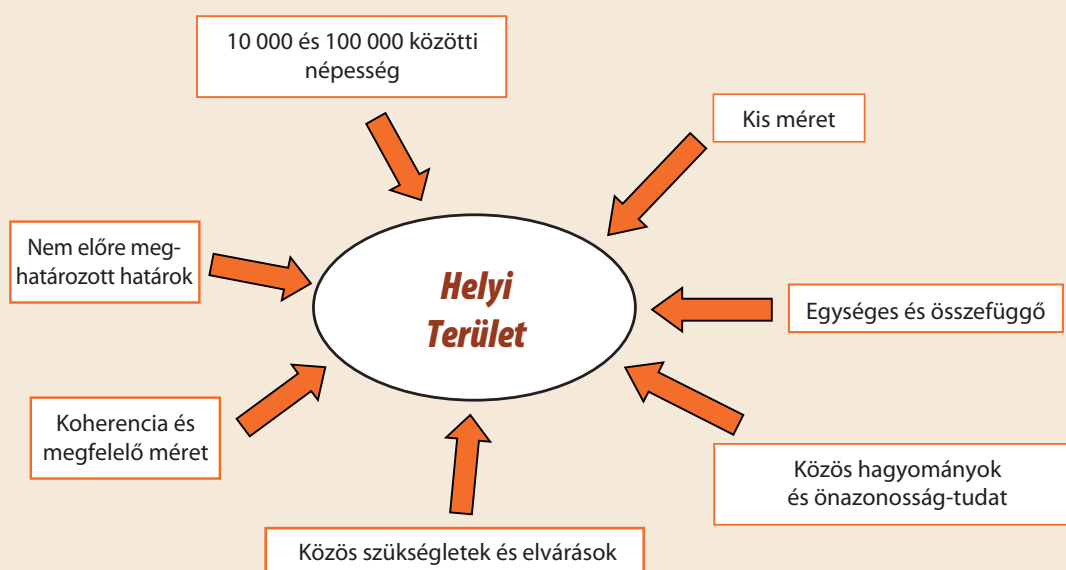
1. jellegzetesség: Területalapú helyi fejlesztési stratégiák

A területalapú megközelítés kisebb, egységes, társadalmi értelemben összefüggő, gyakran közös hagyománnyal, helyi identitással, hovatartozás-tudattal vagy közös igényekkel és elvárásokkal rendelkező területet tekint a politikavégrehajtás célterületének. Az ilyen referenciaterületek megkönnyítik az adott terület gyenge és erős pontjainak, félelmeinek és lehetőségeinek a felismerését, a benne rejlő erőt és a fenntartható fejlődés legfontosabb szűk kereszt-

metszeinek azonosítását. A területalapú megközelítés elsősorban helyi szintű megközelítést jelent.

Ez a megközelítés azért működőképesebb más megközelítésekénél, mert a valós igényeknek és a helyi versenyelőnyöknek megfelelőbb, pontosabban kiszámított fellépést tesz lehetővé. A kiválasztott területnek kellő koherenciával, elegendő emberi, pénzügyi és gazdasági erőforrással kell rendelkeznie az életképes helyi fejlesztési stratégia elősegítése érdekében. A területnek nem kell megfelelnie az előre meghatározott közigazgatási határoknak.

Területalapú megközelítés

A „helyi terület” meghatározása nem egyetemes és nem lezárt. Éppen ellenkezőleg, a szélesebb gazdasági és társadalmi változások, a gazdálkodás szerepe, a földgazdálkodási és környezetvédelmi kérdések és a vidéki területekről alkotott általános felfogások szerint maga is fejlődik és változik.

2. jellegzetesség: A lentről felfelé építkező megközelítés

A lentől felfelé építkező megközelítés azt jelenti, hogy a helyi szereplők részt vesznek a stratégiát illető döntéshozatalban és a helyi területük kapcsán követendő elsőbbségek kiválasztásában. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a lentől felfelé építkező megközelítést nem szabad a nemzeti és/vagy helyi hatóságok fentről lefelé induló megközelítéseinek alternatívájaként vagy ellentétéként felfogni; a jobb összesített eredmények szempontjából sokkal kívánatosabb az összekapcsolásuk és egymásra hatásuk.

A Leader hét jellegzetessége közül a lentől felfelé építkező megközelítés a legmegkülönböztetőbb. E megközelítésnek megfelelő vidékpolitikát kell kialakítani, és a célközösség igényeinek legmegfelelőbb módon végrehajtani. Ennek biztosítására az egyik mód a helyi érdekelt felek felkérése a vezetésre és a részvételre. Ez mind az EU-15-re, mind az EU-25-re érvényes, ugyanakkor fontos a mezőgazdaságban strukturális nehézségekkel küzdő, ugyanakkor a vidéki életminőség javítására sok lehetőséggel rendelkező, EU-tagságra pályázó országok számára is.

A helyi szereplők bevonása széles körben foglalja magában a különböző gazdasági és társadalmi érdekcsoportokat, valamint a jellegzetes köz- és magánintézményeket. A képességek kialakítása a lentől felfelé építkező megközelítés alapvető összetevője, és a következőkre terjed ki:

- a terület erős és gyenge pontjainak elemzés útján történő felmérésére a helyi népesség figyelmének felkeltése, képzése, részvétele és mozgósítása;
- különböző érdekcsoportok részvétele a helyi fejlesztési stratégia kialakításában;
- világos kritériumok kialakítása a stratégiát megvalósító megfelelő lépések (projektek) helyi szinten történő kiválasztására.

A részvétel nem korlátozódna a kezdeti szakaszra, sőt a végrehajtási szakaszra is kiterjedne, eképpen hozzájárulva a stratégiához, a kiválasztott projektek megvalósításához, valamint a jövőbeni tapasztalatok tanulságainak leszűréséhez és a tanuláshoz. Az átláthatóság fontos kérdéseivel is foglalkozni kell a mozgósító és konzultációs eljárások során a résztvevő szereplőkkel folytatott párbeszédre és a tárgyalásokon keresztüli konszenzus érdekében.

3. jellegzetesség: A köz- és a magánszféra partnersége: A helyi akciócsoportok (LAG-ok)

A helyi partnerség, vagyis a „helyi akciócsoport” (LAG) felállítása a Leader-megközelítés eredeti és fontos összetevője. A LAG feladata a helyi fejlesztési stratégia kialakítása

és végrehajtása, a pénzügyi források szétosztására vonatkozó döntéshozatal, illetve e források kezelése. A LAG-ok a következő okok miatt képesek hatékonyan hatni a fenn tartható fejlődésre:

- a közsféra, a magánsféra, a civil társadalom és az önkéntesek rendelkezésre álló emberi és pénzügyi erőforrásainak összekapcsolása és vegyítése;
- a helyi szereplők összevonása közös projektek és ágazatközi fellépések által a szinergia, a közös tulajdon és a terület gazdasági versenyképességének javításához szükséges elegendő forrás elérése érdekében;
- a konzultáción és a vitán keresztül az esetleges konfliktusok csökkentésével és a megállapodással létrejött megoldások elősegítésével a különböző vidéki szereplők közötti párbeszéd és együttműködés erősítése, mivel e szereplőknek kevés tapasztalatuk van ezen a területen;
- A különböző partnerek interakcióján keresztül a mezőgazdasági ágazat átállási és változási folyamatainak, a környezetvédelmi kérdések integrációjának, a vidéki gazdaság diverzifikációjának és a jobb életminőségnek az elősegítése.

A LAG-nak össze kell kapcsolnia a köz- és a magánsféra partnereit, és meg kell valósítania a terület szociális és gazdasági ágazataiból kialakuló helyi érdekcsoportok egyensúlyát és megfelelő képviseletét. A döntéshozatalban a magánsféra partnereinek és az egyesületeknek a helyi partnerség legalább 50%-ával kell rendelkezniük.

A LAG-ok a Leader támogatásaihoz való hozzáféréshez akár eseti alapon, akár előzőleg létrejött partnerségi kapcsolatok alapján működhetnek. A szakemberekből és döntéshozói szervekből létrejött csapattal támogatott LAG olyan szervezési modellt képvisel, amely jó hatással lehet a szakpolitikák megvalósítására. A tapasztalatok szerint e közös jellemzőkből a különféle regionális és nemzeti politikai és intézményi szervezetformák eredményeként, illetve a projektjövahagyás és a pénzügyi igazgatás tekintetében számos, különböző mértékű autonómiával rendelkező LAG is kialakult. Bizonyos tagországokban a Leader-megközelítés ismertségével párhuzamosan fejlődött a LAG-ok szerepe és felelőssége.

A LAG-ok maguk döntenek a helyi vidékfejlesztési stratégia irányáról és tartalmáról, illetve döntenek a különböző projektek finanszírozásáról. A LAG által kiválasztott projekt

alapján való kifizetés gyakran közfinanszírozással foglalkozó fizetési hatóságon, nem pedig közvetlenül a LAG-on keresztül történik.

A helyi kezdeményezésekben legaktívabb vidéki szereplők a következők:

- szakmai szervezetek és uniók (mezőgazdasági termelők képviselői; termeléssel nem foglalkozó szakmabeliek és mikrovállalkozások);

- szakmai szövetségek;
- állampolgárok, lakóhellyel rendelkező magánszemélyek és helyi szervezeteik;
- helyi politikai képviselők;
- környezetvédelmi egyesületek;
- kulturális és közösségi szolgáltatók, beleértve a médiát;
- nőegyesületek;
- fiatalok.

A helyi akciócsoporthoz

A helyi akciócsoporthoz feladatai:

- a terület közös projektben érdekelt feleinek meghatározása;
- autonóm döntéshozatal és a helyi források új szemléletére való készség;
- különböző intézkedések összekapcsolása;
- a különböző helyi források vegyítéséből adódó lehetőségek megragadása;
- innovatív ötletekre való fogékonyság;
- különálló ágazati megközelítések összekapcsolásának és egybevonásának a képessége.

A helyi akciócsoporthoz felelősségi körébe tartozik az egyéni műveletekhez kapcsolódó irányítási feladatok jelentős hányada (értsd projektválasztás, kifizetés, felügyelet, ellenőrzés és értékelés). Ugyanakkor a LAG-ok autonómításának mértéke nagyban változik a tagállam államigazgatási és intézményi keretének függvényében. A globális támogatás a Leader-projektek és fellépések legáltalánosabb formája. Az ilyen – egyrészt az EU, másrészt a nemzeti közalapok által közösen finanszírozott – támogatások a projekt és a terület típusától függően változó arányban fedezik egy-egy projekt pénzügyi szükségleteit.

4. jellegzetesség: Az innováció elősegítése

A Leader értékes szerepet játszhat a vidéki területfejlesztések új és innovatív megközelítéseinek ösztönzésében.

A LAG-ok nagy szabadsági foka és a támogatandó fellépéseket érintő döntéshozatal rugalmassága elősegíti az innovációt.

Az innováció széles értelemben értendő. Jelentheti új termék, új folyamat, új szervezés vagy új piac bevezetését. Az innováció általános meghatározása érvényes csakúgy a vidéki, mint a városi területekre. Ugyanakkor a vidéki területek alacsony népsűrűsége és az emberi és fizikai erőforrások viszonylag alacsony szintje miatt gyengébb a kutatói és fejlesztési központokkal való összeköttetése, így nehezesnek találhatják a forradalmi újítások megvalósítását, noha ez természetesen lehetséges.

A vidéki területeket érintő innováció máshol kifejlesztett újítások átvételét és kiigazítását, a hagyományos szakismeret modernizációját, illetve az olyan régóta fennálló vidéki problémákra való új megoldások felkutatását is magában foglalhatja, amelyekre más politikai beavatkozások nem tudtak kielégítő és hosszú távon fenntartható megoldást találni. Ez új választ eredményezhet a vidék-specifikus problémákra.

A Leader-megközelítés és hét jellegzetességének a bevezetése teljes mértékű újítást jelenthet a politikai döntéshozatalban, és ez újító fellépéseket valósíthat meg az elfogadott eredeti politikaalkotás által. Például a fent ismertetett, lentől felfelé építkező megközelítés olyan új projektek ötletének előtünését segítheti elő, amelyeket azután a LAG azért támogathat, mert nem ütközik előre meghatározott

intézkedések egész sorába. Az információs és kommunikációs technológiák alkalmazása a vidéki területeken fontos csatornája lehet a vidéki népesség innovációhoz való széles körű hozzáféréseinek.

5. jellegzetesség: Integrált és ágazatközi fellépések

A Leader nem ágazati fejlesztési program; a helyi fejlesztési stratégiának több tevékenységi ágazatot integráló ágazatközi megfontolásoknak kell eleget tennie. A helyi stratégiákban szerephez jutó fellépéseket és projekteket össze kell kapcsolni és koherens egészként kell irányítani. Az integráció vonatkozhat egyetlen ágazatban foganatosított fellépésekre, teljes programfellépésekre vagy specifikus fellépéscsoportokra, sőt jelentősebb mértékben a különböző érintett gazdasági, társadalmi, kulturális és környezetvédelmi szereplőkre és ágazatokra egyaránt.

6. jellegzetesség: Hálózatépítés

A hálózatépítés magában foglalja az eredmények, a tapasztalatok és a szakértelem cseréjét a Leader-csoportok, a vidéki területek, a közigazgatások és az EU-n belüli vidékfejlesztésben szerepet játszó szervezetek között, akár a Leader közvetlen kedvezményezettjei közé tartoznak,

akár nem. A hálózatépítés a jó gyakorlat átadásának, az újítás elterjesztésének és a helyi vidékfejlesztésből leszűrt tanulságokra való építkezésnek az eszköze. A hálózatépítés kapcsolatot teremt emberek, projektek és vidéki területek között, továbbá elősegítheti bizonyos vidéki régiók elszigeteltségének a feloldását. A Leader-csoportok közötti kapcsolatfelvétel megteremtésével ösztönözheti az együttműködési projekteket.

A hálózatok különböző formái a következők:

■ Intézményi hálózatok

Ezeket a szerepüket is meghatározó Európai Bizottság finanszírozza. Az EU olyan európai és nemzeti szintű struktúrák hálózatban történő működését támogatja, amelyek kapcsolatba hozzák egymással a Leader-csoportokat, a közigazgatásokat és a vidékfejlesztésben szerepet vállaló más érdekelt feleket. Az intézményi hálózattípusok 2007-től:

- Európai Vidékfejlesztési Hálózat (European Network for Rural Development) – a Bizottság vezetésével;
- Nemzeti Vidékhálózat (National Rural Network) – amely minden tagállamban létrejön.

A hálózati tevékenységek kezdetben csak a Leaderre összpontosultak, 2007-től azonban egy sor más vidékfej-

lesztési kérdésre is kiterjednek. Szakszerű támogatásban lesz részük, és olyan gyakorlati tevékenységbe kezdenek, mint a vidékfejlesztés különböző szempontjait bemutató publikációk előkészítése, szemináriumok szervezése, vidékfejlesztési fellépések elemzése a jó gyakorlat megállapítása érdekében, a vidéki területek fejlesztési irányvonalainak felmérése, honlapszerkesztés és a Leader-csoportok segítése a lehetséges partnerek felkutatásában és az együttműködési projektek elindításában. Az Európai Hálózat az európai szintű tapasztalatcsere érdekében a nemzeti hálózatok és a tagállami közigazgatások találkozási pontjaként is működik. A hálózati tevékenységben való részvétel az EU finanszírozásából működő Leader-csoportok számára kötelező érvényű, de más csoportok is részt vehetnek tudásuk és tapasztalatuk hálózattal való megosztása érdekében.

■ Nemzeti, regionális és helyi hálózatok

A Leader-csoportok hálózatai vagy egyesületei bizonyos tagállamokban (l. az ír és a görög csoportok hálózatai), illetve európai szinten (l. Európai Vidékfejlesztési Leader Egyesület – ELARD – elérhetőségüket l. a Kapcsolattartó pontok szakaszban) informálisabb formában, helyi, regionális vagy nemzeti szinten is létrejöttek vagy legalábbis megjelentek.

7. jellegzetesség: Együttműködés

Az együttműködés a hálózatban való működésnél tovább megy. Egy-egy helyi akciócsoport más Leader-csoporttal vagy egy másik régió, tagállam, de akár harmadik ország hasonló megközelítéssel dolgozó csoportjával való közös projektjének kivitelezését jelenti.

Az együttműködés a Leader-csoportok helyi tevékenységeinek fellendítésén segíthet. Lehetővé teszi bizonyos nehézségeik megoldását vagy a helyi források értékének növelését. Így például jó módja lehet egy különleges projekt életképességéhez szükséges erőforrások elérésének vagy éppen a kiegészítő fellépések ösztönzésének: pl. Leader-csoportok közös reklámtevékenysége olyan régiókban, amelyek egyazon különleges termékre (gesztenye, gyapjú stb.) szakosodtak; vagy közös kulturális örökségen (kelta, római stb.) alapuló közös turisztikai kezdeményezések.

Az együttműködési projektek nem egyszerű tapasztalatcserék. Egy meghatározott, lehetőleg közös struktúrában irányított közös projektet foglalnak magukba. A Leader szerint két együttműködés-típus lehetséges:

- területközi együttműködés: egy tagállam két különböző vidéki területe közötti együttműködés. Ez megvalósítható Leader-csoportok között, és nyitott más,

hasonló részvételi megközelítést alkalmazó helyi csoportok számára is;

- nemzetek közötti együttműködés: legalább két tagállam Leader-csoportjai közötti vagy hasonló megközelítést követő harmadik országbeli csoportokkal való együttműködés.

3. A Leader alkalmazása helyi szinten

A hét kulcsjellegzetesség jól megvilágítja a Leader-megközelítés mibenlétét. Ezen elvek a gyakorlatban mindennapi emberek helyi stratégiatervezését és a tevékenységekben való részvételét jelentik. Ez a szakasz bemutatja a Leader alkalmazásának legfontosabb lépéseit azokon a területeken, ahol először kerül sor rá. Nem tér ki minden eshetőségre – a Leader-tevékenységek túl sokfélék ehhez.

A helyi szereplők bevonása azokon a területeken, ahol még nem alkalmazták a Leadert, rendszerint akkor kezdődik, amikor világossá válik, hogy egy tagállam vagy régió a jövőben alkalmazni fogja azt (pl. EU-csatlakozás során), ezért pályázati felhívást kell majd közzétennie az esetleges Leader-csoportok kapcsán ⁽⁴⁾.

Ideális körülmények között a következő lépések tartoznak a Leader-megközelítés alkalmazási folyamatához.

a) A képességek kialakítása

Ez az első lépés a Leader-megközelítés helyi szintű alkalmazásakor. Az újító megközelítés sikeres működéséhez a helyi szereplőknek rendelkezniük kell, vagy szert kell tenniük a szükséges kapacitásra a projektgondolások és a szakértelem, a különleges tevékenységek megvalósítására elkötelezett emberi erőforrások és természetesen az e tevékenységek irányításához szükséges pénzügyi jártasság tekintetében. Régebben ez a folyamat gyakran a gyakorlatban tanulás elve mentén valósult meg. Mára a tapasztalatok elvileg könnyítenek a helyzeten. A hálózat és más kommunikációs eszközök használata nagy segítséget nyújt e kapacitás megvalósításához, mivel nemcsak a Leaderhez kapcsolódó felvilágosítást biztosítja, hanem arra is szolgál, hogy felkeltse a helyi vidékfejlesztési stratégiában és az ehhez kapcsolódó projektekben érdekelt helyi szereplők érdeklődését, megteremtve ezzel a szükséges erőforrásokat. A képességek kialakítása nem egyéni, hanem olyan közösségi tevékenység, amelyben a vidéki érdekelt felek tájékoztatást nyernek a megközelítést és alkalmazását illetően, ezzel lehetővé téve annak elterjesztését, a benne való részvételt és a belőle való nyereségszerzést.

b) A helyi szereplők összekapcsolása

A második lépés gyakran megbeszélések vagy szemináriumok szervezése a helyi területen a legfontosabb érdekelt

⁽⁴⁾ A jelenlegi tagállamokban hasonló folyamat akkor lehetséges, ha egy tagállam vagy régió új Leader-csoport-kiválasztást szervez egy új programidőszak elején, illetve ott, ahol az ország vidéki területei, amelyek eddig nem tartoztak a Leader támogatása alá, alkalmazni kívánják azt.

szereplők összekapcsolása érdekében a célból, hogy új gondolatok merülhessenek fel, és a helyi szereplők biztos alapon vitathassák meg területük szükségleteit. Számos mód nyílik a helyi szereplők összehívására: a szemináriumok és műhelyek, a nyilvános találkozók, a média és a telekommunikáció, végül pedig a vásárok és kiállítások a legáltalánosabb eszközök arra, hogy a helyi szereplők összegyűljenek és megvitassák a kölcsönös érdekeiket, és megismerjék a területük kapcsán felmerülő különböző nézőpontokat és projekteket.

c) Területelemzés

Az érintett vidéki terület részletes elemzése elengedhetetlen. Ennek magja a „területi tőke”, a területben rejlő értékek felmérése (emberek, tevékenységek, táj, örökség, szakértelem): nem leltározásukról, hanem a fejleszhető egyedi jellegzetességeikről van szó. E tényezők elemzésének és a területalapú elemzés során kulcsfontosságú elemek azonosításának a kérdéses vidéki terület számára lehetséges, specifikus helyi fejlesztési stratégiák meghatározásához kell vezetniük. A területalapú elemzés megvalósítása az összes helyi szereplőt a terület közép- és hosszú távú elképzelésének kialakítására kötelezi. Noha a szakértői tudás értékes az elemzés során, fontos, hogy a különböző jövőképek és a terület számára legjobb stratégia elgondolásai lehetőséget kapjanak a nyilvános megbeszélésre, és magas fokú konszenzus alakuljon ki.

d) A létező tevékenységek/kezdeményezések azonosítása

A területelemzés kapcsán a Leader folyamatának döntő fontosságú lépése a helyi szereplők számára a már létező, végrehajtás alatt álló vagy tervezett vidékfejlesztési intézkedések áttekintése. A már létező kezdeményezések megállapítása alapvető azon döntéshozatalhoz, hogy építeni kell-e rájuk, vagy inkább helyettesíteni kell őket. Ez az esetleges ismétlések kockázatát is csökkenti.

e) A partnerség létrejötte

Az elemzési szakaszban a lentől felfelé építkező megközelítés (tájékoztatáson keresztüli) figyelemfelkeltésre és elköteleződésre szólít a vidéki terület erejének és gyenge pontjainak elemzése, illetve a szükségletek és elvárások (részvételi elemzés módszerével megvalósított) meghatározása érdekében. Ez a szakasz az egész közösséget, valamint a folyamatot irányító aktív csoportokat célozza. A terület stratégiaválasztásainak tervezési szakasza során (pénzügyi támogatásra számot tartó, elsőbbséget

élvező témák/projektek azonosítása), a lentről felfelé építkező megközelítés különböző érdekcsoportok részvételére tart számot (pl. egyedi munkacsoportok felállítása által).

A helyi szereplők összehívása és a területi elemzés megkönnyíti azok azonosítását, akiket a közsféra és a magánsféra partnerségébe kell vonni, valamint akik a végrehajtást irányítják. Ez esetleg helyi akciócsoport létrejöttéhez vezet. A LAG az a partnerség, amely végrehajtja a közösségen belül meghatározott helyi fejlesztési stratégiát.

f) A helyi fejlesztési stratégia előkészítése

A helyi fejlesztési megközelítést a helyi fejlesztési stratégiai dokumentum önti formába. Ebben található a célkitűzések felállítása, a stratégiai prioritások meghatározása és az elvégzendő lépések rangsora. E helyi fejlesztési stratégia jelenti a LAG-ok – tagállamok vagy Leader-régiók által szervezett ajánlattételi felhívására benyújtandó – támogatási kérelmének alapját. A tagállamok vagy a régiók kiválasztják a megfelelő LAG-okat, és kiutalják számukra a helyi stratégiák végrehajtásához szükséges költségvetést.

4. A jövőbeni Leader: beépülés

Az EU vidékfejlesztési politikájának nemrég felülvizsgálata arra a következtetésre jutott, hogy a Leader olyan mértékben kiforrott, hogy lehetővé teszi a vidéki területek számára a Leader-megközelítés szélesebb körű alkalmazását a vidékfejlesztés legfőbb irányvonalának programozásában. Bizonyos, a vidékfejlesztésbe beépült Leader-típusú intézkedéseket elfogadtak számos, 2004-ben az EU-hoz csatlakozott tagállamban a 2004–2006-os programjuk kapcsán.

A következő programozási időszak (2007–2013)

a) A Leader új hangsúlya

2005. szeptember 20-án a Tanács új irányelvet fogadott el a következő programozási időszak (2007–2013) ⁽⁵⁾ vidékfejlesztési támogatására. Ez nagyobb hangsúlyt fektet a Leader-típusú megközelítésre. A következő időszakban minden vidékfejlesztési programnak tartalmaznia kell a Leader-megközelítés valamely elemét a lentről felfelé építkező helyi fejlesztési stratégiák végrehajtásához. Minden egyes program EU finanszírozásának legalább 5%-át fenntartják a Leader számára (programokon belüli, különálló „Leader-tengely”). Ezt a százalékarányt kell bevezetni az EU-10 tagállamaiban ⁽⁶⁾, amelyek a 2007–2013-as időszakban átlagosan 2,5%-os Leader-megközelítést alkalmaznak majd, tekintettel a megközelítésben való jártasságuk korlátozott mivoltára. A tagállamok vagy régiók a javasolt helyi fejlesztési stratégiák alapján választják ki a LAG-okat. Minden program

alkalmazási körébe fog tartozni e helyi stratégiák előkészítéséhez szükséges képességek kialakítása és ösztönzése, a LAG-struktúrák működési költségeinek, továbbá a helyi fejlesztési stratégiák végrehajtásának és a LAG-ok közötti együttműködési projekteknek a finanszírozása. Az Európai Vidékfejlesztési Hálózat (I. 2. szakasz, 6. jellegzetesség) létrejöttével a hálózati struktúrák is megerősödnek.

b) Összpontosítás az új tagállamokra és a csatlakozó országokra

A mezőgazdasági tevékenységek különösen fontos szerepet játszanak az EU új tagállamai és a csatlakozni kívánó országok vidékfejlesztésében. A mezőgazdasági ágazat intézményi és strukturális változásai az elmúlt évtizedben magasabb szintű és hosszú távú munkanélküliséget, bizonyos területeken népességelvándorlást, valamint a szolgáltatások és az infrastruktúra-ellátottság gyengülését eredményezték. A Leader lentről felfelé építkező megközelítésének erősödése, amely a helyi szükségletek kielégítése érdekében nagyobb hangsúlyt biztosít a helyi hatóságoknak és közösségeknek a programkijelölésben és – végrehajtásban, és amely a vidéki területeket egységes körzetekként kezeli, nem pedig egyedül a mezőgazdasági ágazatra összpontosít, fontos lesz az EU-tagságra pályázó országokban. Ezen országok egy része az elmúlt években kevés tapasztalatot szerzett az ehhez hasonló részvételi megközelítések terén. A 2004. május 1-ji csatlakozásuk óta az EU-10 tagállamoknak már lehetőségük nyílt az EMOGA orientációs alapja ⁽⁷⁾ által támogatott, beépült Leader-típusú intézkedésre való jelentkezésre. A tíz tagállamból hat az „1. célkitűzés” ⁽⁸⁾ programjába illesztette a Leader-típusú intézkedést. Nagy hangsúly kerül a közigazgatási kapacitás növelésére többek között a LAG-ok létrejöttének elősegítése és támogatása érdekében.

⁽⁵⁾ 1698/2005/EK tanácsi rendelet (2005. szeptember 20.) az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról (HL L 277., 2005.10.21.)

⁽⁶⁾ A tíz új tagállam, amely 2004 májusában csatlakozott az EU-hoz.

⁽⁷⁾ Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalap.

⁽⁸⁾ A Strukturális Alapok 1. célkitűzése a fejlődésben hátramaradt régiók fejlődését és strukturális kiigazítását segíti elő (2000–2006).

5. Kapcsolattartó pontok – további felvilágosítás a Leader-megközelítés kapcsán

a) Az Európai Bizottság által alapított Európai Leader Megfigyelőközpont

A Leader Observatory honlapja hasznos információkkal szolgál a Leader összes vonatkozását illetően. A honlap menüi és az általános információk a bővített EU minden nyelvén elérhetők. A honlap címe:

<http://ec.europa.eu/leaderplus>

Ezen a honlapon megtalálható az összes nemzeti hálózati egység honlapjához vezető link.

Leader+ Observatory kapcsolattartó pont:

contact.point@leaderplus.org

Tel.: +32 2 235 20 20

Fax: +32 2 280 04 38

Az EU általános vidékfejlesztési intézkedései kapcsán a következő címen tájékozódhat:

http://ec.europa.eu/agriculture/rur/index_en.htm

b) Nemzeti/regionális szint

A területtel foglalkozók legközvetlenebb információs forrása nemzeti/regionális szinten található meg az érintett ország programfelépítésétől függően. Tekintettel nagy számukra, itt nem soroljuk fel ezeket, ugyanakkor megke-reshetők az ismert nemzeti forrásokon, illetve a következő honlapok bármelyikén:

EU-tagállamok:

http://ec.europa.eu/agriculture/rur/leaderplus/memberstates/index_hu.htm

Csatlakozás előtt álló és tagjelölt országok:

http://ec.europa.eu/agriculture/use/index_en.htm

c) Egyéb hasznos hálózatok

ELARD (The European Leader Association for Rural Development – Európai Vidékfejlesztési Leader Egyesület)

Az 1999-ben alapított ELARD non-profit egyesület kilenc EU-tagállam több mint 600 LAG-ját képviseli akár azok nemzeti hálózatain keresztül, akár egyénileg.

<http://personal.telefonica.terra.es/web/elard/>

Prepare (Partnership for Rural Europe – A Vidék Európájának Partnersége)

A PREPARE program célja egyrészt a civil társadalom erősítése a vidéki területeken, különösen a 10 új tagállamban és a csatlakozás előtt álló országokban, másrészt a nemzetek közötti cserék elősegítése a vidékfejlesztés területén. Nagy hangsúlyt fektet a nem kormányzati szervezetek és a vidékfejlesztési kormányzat közötti partnerségre, így a Leader-megközelítésre.

<http://www.preparenetwork.org/index.php>

d) A Leaderrel kapcsolatos kiadványok

Az Európai Megfigyelőközpont Leader+ kiadványai (a Leader+ Flash News és a Leader+ Magazine) a Leader+ honlapján keresztül érhetők el (l. 5a. pont).

A **Leader+ Magazine** évente háromszor jelenik meg, és a Leader+ keretében véghezvitt és folyamatban lévő projektekről nyújt felvilágosítást esettanulmányok bemutatásával.

A **Flash News** rendszeres vidékfejlesztési hírekkel szolgál az EU-szintű Leader-tevékenységek és a figyelemre méltó

kiadványok vonatkozásában. Jó kiindulópont a Leaderrel kapcsolatos információk kapcsán, és interaktív felületének köszönhetően Ön is tehet megjegyzéseket, illetve feliratkozhat rá.

Az online regisztrációs adatlappal feliratkozhat mind a Leader+ Magazine-ra, mind a Flash News-ra.

A tagállami Leader Nemzeti Hálózatok is rendelkeznek rendszeresen megjelenő kiadványokkal, ezek a következő címen találhatóak meg:

http://ec.europa.eu/agriculture/rur/leaderplus/publications/nnu_hu.htm

6. Gyakorlati példák a Leader működésére

A Leader értékét bizonyítja az elmúlt évek számos értékes projektje, amelyek jelentős hatást gyakorolnak a vidéki területeken élők mindennapi életére. Az itt bemutatott példák betekintést nyújtanak a különböző európai régiók LAG-jai által végrehajtott vidékfejlesztési stratégiák sokféleségébe és alkotóképességébe. Azt is jól szemléltetik, hogy a LAG-ok sikeresen éltek a Leader által rendelkezésre álló lehetőségekkel a regionális, nemzeti és európai szintű együttműködés, valamint a tapasztalatok és a jó gyakorlat megosztását célzó hálózati munka érdekében.

Az a) – c) példák olyan projektek, amelyeket a LAG-ok helyi szinten kezdeményeztek, míg a d) példa nemzetek közötti együttműködési projektet szemléltet két tagállam három LAG-ja között.

a) A Montiferru régió (Szardínia, Olaszország) minőségi termékeit célzó stratégia

Régió, körzet:	Szardínia
A LAG neve:	LAG Montiferru, Barigadu, Sinis
Teljes projektköltség:	8 080 EUR ⁽⁹⁾
EU-finanszírozta rész:	4 096 EUR
Egyéb közfinanszírozás:	2 619 EUR
Magánfinanszírozás:	1 365 EUR

Az 1950-es évek óta a LAG Montiferru területét, amely magában foglalja Barigadut és Sinist is, a vidéki népesség városi területekre való elvándorlása jellemezte. Ennek eredményeként a mezőgazdaság és más hagyományos tevékenységek elveszítették a megfelelő munkaerőt, illetve a régió hagyományos termékeinek gyártásához szükséges szaktudást és hozzáértést. A demográfiai helyzet fokozatos romlása súlyosan érintette a helyi közösséget, a hagyományok és szokások eltűnésével a helyi identitás elvesztésének érzését szülte. A mezőgazdasági tevékenység háttérbe szorulásával környezeti nehézségek is felmerültek: talajerózió, az ökotípusok és a helyi fajok eltűnése.

A LAG Montiferru fő célja az állatállományra és a mesterségesen alapuló vállalkozásokra épülő régió szociális-gazdasági rendszerének feltámasztása volt. Ezt a következőkkel érték el:

- a helyi termékek értéknövelése és a helyi piacokra való eljuttatásuk elősegítése;
- azon természeti erőforrások megőrzése, amelyeket a megszűnés fenyegeti;
- a Montiferruról kialakult kép javítása;
- a helyi közösség szociális és kulturális örökségének visszaszerzése (a terület vidéki életére korábban jellemző hagyományok és szokások).

A LAG az értéknövelésen és a helyi mezőgazdasági alapú élelmiszerek piacra jutásának elősegítésén dolgozott. A projekt középpontjában egy tipikus helyi sajt, a „Casizolu” áll, amely egy különleges szarvasmarhafajta, a Modicano Sarda tejéből készül. A tehének nyílt legelőn legelnek, és különleges, „növényi” ízzel jellemezhető tejet termelnek. A „Casizolu” sajftermelés beruházása a következőkre összpontosított: a termelési folyamat javítása; élelmiszer-biztonság kialakítása; képzések; az előállítás finanszírozása; a piacra jutás elősegítése (marketing); összekapcsolás más helyi termékekkel (méz, extraszűz olivaolaj, malvasia bor); a sajt jelenlétének erősítése a minőségi vendéglátói ágazatban; valamint a termelők segítése a piaci igényeknek való megfelelésben az ellátásilánc-gazdálkodásra vonatkozó technikákon keresztül.

A kapcsolattartó személy neve:	Salvatore Polo
Cím:	Piazza Mannu snc Seneghe – 09070
Telefonszám:	+ 39 0783 54132
Faxszám:	+ 39 0783 54132
E-mail:	galmb@tiscali.it

⁽⁹⁾ A teljes projektköltség a bemutatott különleges projekt költségét jelenti, nem pedig a résztvevő LAG teljes költségvetését.

b) Nád- és sásbetakarítás megújítása a norfolki lápokon (Egyesült Királyság)

Régió, körzet:	Norfolk
A LAG neve:	Broads & Rivers
Teljes projektköltség:	EUR 172 425
EU-finanszírozta rész:	EUR 58 820
Egyéb közfinanszírozás:	EUR 113 605

A norfolki lápok tájvidékének fő jellegzetessége a híres vízi utakat körülvevő, nagy kiterjedésű nád- és sásrétek. A természetvédők szerint e vízi területek nemzetközi szinten jelentős lelőhelyek, ritka növények és állatok otthona. E területek megőrzése a nád és a sás időközönkénti megmetszésétől függ. Hagyományosan kereskedelmi szempontból történt a betakarításuk, nyersanyagot biztosítva ezzel a nádtetőknek, ami által kapcsolat jött létre a terület felépült öröksége és természetes környezete között.

A modernizáció ellenére a lápok nád- és sásipara komoly nehézségeknek volt kitéve részben az import és a sokáig alacsony árak miatt. A nád- és sásmetszők képtelenek voltak az alapvető gépek lecserélésére, miközben az iparnak nem sikerült helyettesítenie a nyugdíjba vonulókat. Egy 2002-es tanulmány mindössze húsz hivatásos metszőt tartott számon, és közülük csak páran voltak harminc év alattiak, miközben többen a nyugdíjkorhatár közelében vagy azon túl jártak. A kiábrándulás jelentős volt, számos metsző nem bízott a védelmi szervezetekben, mivel látha-

tóan a nádrétek önkéntesek általi kezelését részesítették előnyben.

A Leader+-finanszírozás képzést biztosít, és az elhanyagolt nádrétek új területeit állítja helyre. Ez új vállalkozási lehetőségeket biztosít, miközben növeli a már létezők hatékonyságát és bevételeit például az új munkaeszközök biztosításával, illetve javítja a LAG tagjainak kereseti lehetőségeit a nád- és sásmetsző időszakokon kívül. Kevésbé megfogható haszon is született, így egy egyesület létrehozása, amely könnyebbé tette a védelmi szervezetek és mások számára megtalálni a nád- és sásmetsző vállalkozások olyan szemléletét, amely szerint ezek a nádrétek helyreállítását célzó kérdésekkel és az árvízvédelemmel foglalkozó csoportok.

Az első projekt sikeresen megállította a helyi nád- és sásmetszőipar hanyatlását, és nagyban elősegítette a bizalmat és az optimizmust. A második projekt az ipar hosszabb távú szükségleteit célozta pályakezdők vonzásával és támogatásával, a létező vállalkozások hatékonyságának és bevételeinek növelésével, illetve a lápok nád- és sásréklámjának javításával.

A kapcsolattartó személy neve: Malcolm Hackett

Cím: Economic Development Unit,
Norfolk County Council, County Hall,
Martineau Lane,
Norwich NR1 2DH

Telefonszám: +44 16 03 22 89 60

Faxszám: +44 16 03 22 33 45

E-mail: malcolm.hackett@norfolk.gov.uk

Honlap: www.broadsandrivers.org.uk

c) Biztos jövő és a múltnak járó tisztelet

Régió, körzet:	South Kymi
A LAG neve:	Sepra
Teljes projektköltség:	59 436 EUR
EU-finanszírozta rész:	22 968 EUR
Egyéb közfinanszírozás:	22 968 EUR
Magánfinanszírozás:	13 500 EUR

A Sepra (finnül barátság) bejegyzett egyesület, amely Dél-Kymi nyolc községének vidéki területein működik, a helyiek közötti független tevékenységet segíti elő. Az egyesület kialakította e terület fejlesztési programját, amelyre felhasználják a LEADER+ 2000–2006-os fejlesztési finanszírozását. A fejlesztési program kisebb, a lakók ötletein alapuló fejlesztési projekteket támogat. A költségvetés hozzávetőlegesen 1,2 millió EUR/év, ennek 30%-a az EU-tól, 18%-a

a finn államtól, 12%-a a nyolc önkormányzattól, 40%-a pedig a terület lakosaitól származik.

A Sepra területén hozzávetőlegesen 57 000 fő él. A népesség határozottan csökkent az elmúlt harminc év során. A vidéki körzetek, a lakótelepek és a városok egymásba érnek. A népesség nagyobbik része az ipartól vagy a közszolgáltatásoktól függ – a kisebb vállalkozások csak lassan fejlődtek ki. A program fő elve a helyiek számára megélhetést biztosító szép és biztonságos környezet kialakításának előmozdítása. A program összes fellépésének alapja a terület történelmének, természetének és a helyieknek a tiszteletben tartása. A programnak két fő területe van: a természeti és kulturális erőforrások kiaknázása, valamint a vidéki és városi területek közötti interakció.

A program főként a következők elérését célozza:

- a falvak és más közösségek belső működésének javítása;
- turisztikai és egyéb szolgáltatások fejlesztése;
- új vagy már létező helyi termékek reklámja, piacra jutása és fejlődése;
- új kisvállalkozások támogatása;
- Oroszország és Észtorozság szomszédságának kiaknázása, illetve más nemzetközi kapcsolatok fejlesztése;
- olyan tevékenységek szervezése, amelyek kapcsán a vidéken élők és a városiak találkozhatnak.

A fejlesztési program az információs technológiára, a környezetvédelemre és főként a fiatalokra összpontosít.

A kapcsolattartó személy neve: Marja Sorvo
Cím: Helsingintie 1A,
49400 Hamina,
Finnország
Telefonszám: +358 44 277 45 14
Faxszám: +358 5 230 45 15
E-mail: marja.sorvo@seprat.net
Honlap: www.seprat.net

d) Nemzetek közötti oktatás a kulturális igazgatásra és a regionális múzeumok irányítására: három alpesi régió összefogása az új kilátások biztosítására

Tagállamok: Ausztria és Németország
Régiók, körzetek: Tirol (Ausztria),
Regierungsbezirke Schwaben
és Oberbayern (Németország)
A LAG(-ok) neve: Außerfern (Ausztria),
Auerbergland (Németország),
Ostallgäu (Németország)

Teljes projektköltség: 30 000 EUR

EU-finanszírozta rész: 15 000 EUR

Magánfinanszírozás: 15 000 EUR

Auerbergland (Németország), Ausserfern (Ausztria) és Ostallgäu (Németország) régió nemzetközi képzési projektet alakított ki 104 résztvevő és 25 előadó bevonásával, 47 műhelymunka keretében és 20 különböző modul alkalmazásával. A projekt a három bajorországi-ausztriai alpesi régióban található terület közös kultúrájának és történelmének kiaknázására irányul.

A LAG-ok működése a régiók vezetőinek ötletmegosztásra irányuló megbeszélésével indult. Arra jutottak, hogy a három szomszédos LAG fejlesztési stratégiája számos közös célkitűzéssel rendelkezik, és sok lehetőséget nyújtanának egy jövőbeni együttműködésre. Mivel a nemzetek közötti együttműködési projektek összetettebb jellegűek, és a helyieknél nagyobb kockázattal járnak, a három Leader+ menedzser az együttműködés szilárd alapjára törekedett. Tisztában voltak azzal, hogy a nemzetek közötti projekt sikerének alapja abban a hitben rejlik, hogy a projekt mindhárom LAG számára előnyt jelent. A kritikai és átfogó projektértékelést követően úgy döntöttek, hogy az együttműködésük alapja a történelem és kultúra, illetve a turizmus és foglalkoztatottság közötti kapcsolat erősítése lesz. A turizmus és a kultúra összekapcsolásával a projekt célja a munkahelyteremtés különösen a nők számára annak érdekében, hogy erősödjék a szülőföld és történelme közötti kötelék a fiatalok szemében.

A legjobb gyakorlat figyelembevétele érdekében a három LAG-menedzser kapcsolatba lépett az olaszországi (dél-tiroli) Val Venosta LAG-gal, amely hasonló projektet vitt véghez a Leaderen keresztül.

A kapcsolattartó személy neve: Günter Salchner
Cím: REA Außerfern, Kohlplatz 7, A-6600 Pflach
Telefonszám: +43 567 26 23 87
Faxszám: +43 56 72 62 38 71 39
E-mail: rea@allesausserfern.at
Honlap: www.allesausserfern.at/rea

Európai Bizottság

A Leader-megközelítés – útmutató

Luxembourg: Az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványainak Hivatala

2006 – oldal 23 – 21 x 29,7 cm

ISBN 92-79-02049-8

ÉRTÉKESÍTÉS ÉS ELŐFIZETÉSEK

A Kiadóhivatal gondozásában megjelent, térítés ellenében kapható kiadványokat a világ minden pontján megtalálható értékesítési irodáinkban kérheti.

Mi a teendő, ha szeretnék egy kiadványhoz hozzájutni?

Miután megtekintette értékesítési irodáink listáját, kérjük, válassza ki az Önnek megfelelőt, és a rendeléshez lépjen kapcsolatba velük.

Hogyan juthatok hozzá az értékesítési irodák listájához?

- Letöltheti azt a Kiadóhivatal honlapjáról: <http://publications.europa.eu/>
- kérését faxon is leadhatja a (352) 2929-42758-as számon, és mi elküldjük Önnek a kért listát.

**Európai Bizottság
Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság**

További információ

Rue de la Loi 200
B-1049 Brüsszel-Belgium

Telefon

Közvetlen vonal (+32) 2 295 63 63

Központ (+32) 2 299 11 11

Fax

(+32) 2 299 17 61

Internet

http://ec.europa.eu/agriculture/index_hu.htm

Kiadóhivatal

Publications.europa.eu

ISBN 92-79-02049-8

9 789279 020490